

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

**MONITORING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W WOJEWÓDZTWIE
KUJAWSKO - POMORSKIM
W 2008 ROKU**

Toruń, kwiecień 2009 rok

„Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie kujawsko – pomorskim w 2008 roku” charakteryzuje podaż i popyt na pracę w regionie. Zamieszczono w nim dane o strukturze bezrobotnych i ofert pracy według zawodów oraz rodzaju działalności ostatniego pracodawcy.

Publikacja została przygotowana w ramach projektu „Monitoring regionalnego rynku pracy” współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Źródłem informacji są dane statystyczne gromadzone przez powiatowe urzędy pracy.

Przy publikowaniu danych prosimy o podanie źródła

„Monitoring of shortage and surplus occupations in kujawsko – pomorskie voivodship in the 2008” characterises supply and demand for a job in region. The publication contains data about the structure of unemployed and the job offers by occupations and by the type of the last employer activity.

The publication was prepared within a project “Monitoring of a regional labour market” co-financed by European Union within European Social Fund.

The source of information is a statistic data from report made by local labour offices.

When publishing, please, indicate the source.

SPIS TREŚCI

I	Wprowadzenie.....	1
II	Analiza bezrobocia w województwie kujawsko – pomorskim według zawodów i przynależności ostatniego miejsca pracy do sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD).....	3
2.1.	Ogólna charakterystyka rynku pracy.....	3
2.2.	Bezrobotni według przynależności ostatniego miejsca pracy do sekcji PKD.....	5
2.3.	Napływ i struktura bezrobotnych według zawodów.....	7
2.3.1.	Nowe rejestracje bezrobotnych w 2008 roku.....	7
2.3.2.	Struktura bezrobotnych według zawodów – stan w końcu grudnia 2008 roku....	10
2.4.	Bezrobotni według płci i zawodów	13
2.5.	Bezrobotne osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia zakończenia nauki według zawodów.....	16
2.6.	Osoby poprzednio pracujące pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy według zawodów.....	17
III	Analiza ofert pracy zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy w województwie kujawsko – pomorskim.....	21
3.1.	Struktura zgłoszonych ofert pracy według zawodów.....	21
3.2.	Oferty pracy zgłoszone przez pracodawców sklasyfikowanych według przynależności do sekcji PKD.....	25
IV	Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie kujawsko – pomorskim w 2008 roku.....	26
V	Wyniki badania sondażowego pracodawców województwa kujawsko – pomorskiego.....	32
VI	Podsumowanie.....	41
VII	Słownik podstawowych pojęć związanych z monitoringiem zawodów deficytowych i nadwyżkowych.....	43
VIII	Skrót w języku angielskim.....	45
IX	Aneks statystyczny.....	49

ANEKS STATYSTYCZNY

Tabela 1.	Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy w województwie kujawsko – pomorskim w 2008 roku.....	49
Tabela 2.	Bezrobotni oraz oferty pracy w wielkich grupach zawodowych w województwie kujawsko – pomorskim w 2008 roku.....	50
Tabela 3.	Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności W województwie kujawsko – pomorskim w 2008 roku.....	51
Tabela 4.	Bezrobotni (b) i zgłoszone oferty pracy (o) według zawodów w powiatach województwa kujawsko – pomorskiego w 2008 roku.....	91
Tabela 5	Przedsiębiorstwa biorące udział w sondażu pracodawców województwa kujawsko – pomorskiego w 2009 roku (według PKD).....	153
Tabela 6	Plany zatrudnieniowe pracodawców w 2009 roku, wśród biorących udział w sondażu pracodawców województwa kujawsko - pomorskiego (według zawodów).....	158
Tabela 7	Planowana redukcja zatrudnienia w 2009 roku, wśród pracodawców biorących udział w sondażu pracodawców województwa kujawsko - pomorskiego (według zawodów).....	163

I WPROWADZENIE

Zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 roku (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późn. zm.) do zadań samorządu województwa w zakresie polityki rynku pracy należy m.in. badanie popytu na pracę, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Poprzez **monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych** należy rozumieć proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym. Mianem **zawodu deficytowego** określa się zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Analogicznie **zawód nadwyżkowy** to taki zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy.

Obowiązek prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych ma na celu zapewnienie bieżącej koordynacji szkoleń dla bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego zgodnego z potrzebami rynku pracy. Do szczegółowych zadań tego badania należy zaliczyć:

- określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo – kwalifikacyjnej na lokalnym rynku pracy,
- stworzenie bazy informacyjnej dla opracowania przyszłych struktur zawodowo – kwalifikacyjnych w układzie lokalnym,
- określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych, zapewniających większą efektywność organizowanych szkoleń,
- usprawnienie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych,
- usprawnienie pośrednictwa pracy poprzez uzyskanie informacji o planowanych ofertach pracy na rok przyszły oraz przewidywanej liczbie osób kończących naukę według zawodów,
- ułatwienie realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia,
- bieżącą korektę poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego (dotyczy władz oświatowych oraz dyrekcji szkół).

Odbiorcami raportów z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych powinny być przede wszystkim: administracja samorządowa i rządowa, szkoły ponadgimnazjalne, władze oświatowe oraz inne instytucje zainteresowane określaniem kierunków zmian zachodzących w strukturze zawodowej na rynku pracy.

Zgodnie z „Zaleceniami metodycznymi do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych” przygotowanymi, w 2003 r., przez Departament Rynku Pracy w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej (obecnie Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej) monitoring zawodów jest prowadzony na trzech poziomach terytorialnych: powiatowym, wojewódzkim i krajowym. Raport wojewódzki, sporządzany w odstępach półrocznych, stanowi syntezę raportów powiatowych z województwa kujawsko – pomorskiego. Badanie półroczne ma charakter diagnostyczny, gdyż obejmuje analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych w I półroczu danego roku. Raporty roczne powinny składać się z dwóch części: diagnostycznej (analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie kujawsko – pomorskim za miniony rok kalendarzowy) oraz części prognostycznej (zawierającej roczną prognozę zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie).

Decyzją Departamentu Rynku Pracy część prognostyczna raportu za 2008 r. ma opierać się na danych GUS odnośnie badania popytu na prace i bezrobotnych absolwentów szkół wyższych oraz na danych z Systemu Informacji Oświatowej (SIO) odnośnie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych. Ponieważ dane odnośnie popytu na pracę za 2008 r. mają być dostępne dopiero w czerwcu, natomiast dane odnośnie absolwentów szkół wyższych za rok 2007/2008 będą publikowane dopiero pod koniec kwietnia'09, wstępnie termin sporządzania tej części raportu został wyznaczony na przełom lipca i sierpnia tego roku. W związku z powyższym powiatowe urzędy pracy województwa kujawsko – pomorskiego na początku 2009 r. przeprowadziły sondażowe badania najważniejszych pracodawców działających na lokalnych rynkach pracy. Informacje, z tego badania, na temat przewidywanego zapotrzebowania na kadry stanowią uzupełnienie raportu z monitoringu i zostały omówione w rozdziale VI niniejszego opracowania¹.

Podstawowym źródłem informacji do opracowania monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych są dane zgromadzone przez powiatowe urzędy pracy w tym:

- załącznik 3 do sprawozdania MPiPS – 01 o rynku pracy – „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności”,
- załącznik 2 do sprawozdania MPiPS – 01 o rynku pracy – „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy”,
- wyniki badań sondażowych pracodawców województwa kujawsko – pomorskiego.

Zakres tematyczny monitoringu dotyczy zawodów i specjalności określonych w Klasyfikacji Zawodów i Specjalności dla potrzeb Rynku Pracy wprowadzonej Rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 grudnia 2004 roku w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. Nr 265, poz. 2644 z późn. zm.). Struktura klasyfikacji jest wynikiem grupowania zawodów na podstawie podobieństwa klasyfikacji zawodowych wymaganych dla realizacji zadań danego zawodu (specjalności), z uwzględnieniem obydwu aspektów kwalifikacji, tj. ich poziomu i specjalizacji. Powyższe kryteria posłużyły grupowaniu poszczególnych zawodów i specjalności w grupy elementarne, a te z kolei w szersze grupy średnie, duże i wielkie. Obecnie struktura klasyfikacji obejmuje 10 grup wielkich (1 – cyfrowy kod zawodów), 30 dużych (2 – cyfrowy kod zawodów), 116 średnich (3 – cyfrowy kod zawodów) oraz 392 grupy elementarne (4 – cyfrowy kod zawodów). Grupy elementarne zawierają 1.770 zawodów i specjalności (6 – cyfrowy kod zawodów). W niniejszym opracowaniu szczegółową analizą objęto grupy wielkie oraz konkretne zawody.

Ponadto przy monitoringu uwzględniono również poziom i strukturę bezrobotnych oraz zgłaszanych ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności, która obowiązuje na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z 20 stycznia 2004 roku (Dz. U. Nr 165, poz. 1727) w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD)².

¹ Konieczność prowadzenia przez pup badań lokalnych pracodawców, niezależnych od zaleceń Ministerstwa została dostrzeżona w trakcie szkolenia z monitoringu przeprowadzonego w ramach projektu Monitoringu regionalnego rynku pracy współfinansowanego z EFS.

² Z dniem 1 stycznia 2008 r. weszło w życie Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności. Rozporządzenie to pozwala na stosowanie klasyfikacji z 2004 r. do końca 2009 r. Załącznik 2 do sprawozdania MPiPS – 01 o rynku pracy – „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy” za I i II półrocze 2008 r. sporządzany był zgodnie z klasyfikacją z 2004 r.

II ANALIZA BEZROBOCIA W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO - POMORSKIM WEDŁUG ZAWODÓW I PRZYNALEŻNOŚCI OSTATNIEGO MIEJSCA PRACY DO SEKCJI POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI (PKD)

2.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA RYNKU PRACY

W końcu 2008 r. na terenie województwa kujawsko – pomorskiego zarejestrowanych pozostawało 192,2 tys. podmiotów gospodarczych (bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwo rolne), z czego na sektor publiczny przypadało 5,8 tys., a na sektor prywatny 186,4 tys. podmiotów. W porównaniu z końcem 2007 r., w Krajowym Rejestrze Urzędowym Podmiotów Gospodarki Narodowej REGON, nastąpił nieznaczny wzrost liczby podmiotów (o 1,9%, tj. 3,7 tys. podmiotów).

Należy zauważyć, iż w rozwoju gospodarczym województwa dominującą rolę odgrywały małe i średnie przedsiębiorstwa. W naszym regionie w grudniu 2008 r. podmioty o liczbie pracujących do 9 osób stanowiły 95,0% zawartości rejestru, podmioty o liczbie pracujących od 10 do 49 osób – 4,0%. Podmioty o liczbie pracujących powyżej 49 osób to 1,0% ogółu.

Zgodnie z rejestrem REGON przeważająca część podmiotów gospodarczych zlokalizowana była na terenach miejskich. W ciągu roku liczba podmiotów gospodarczych usytuowanych w miastach wzrosła o 1,0%, zaś na wsi zwiększyła się o 4,7%. W rezultacie w końcu badanego okresu w miastach zlokalizowanych było 73,7% ogółu podmiotów w województwie. W czterech miastach na prawach powiatu (Bydgoszcz, Grudziądz, Toruń i Włocławek) usytuowanych było 48,7% ogółu podmiotów gospodarczych, w tym w samej Bydgoszczy 23,5%.

Rozpatrując rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej oraz wielkość podmiotu w zależności od liczby pracujących zaobserwowano, że najwięcej podmiotów gospodarczych:

- do 9 pracujących było w sekcji handel i naprawy (60,0 tys.),
- od 10 – 49 pracujących było w sekcji przetwórstwo przemysłowe (1,7 tys.),
- powyżej 50 pracujących było również w sekcji przetwórstwo przemysłowe (0,6 tys. podmiotów)³.

W 2008 r. **przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw** osiągnęło poziom 234,2 tys. osób. Oznacza to, wzrost w skali roku o 5,0% (w tym samym czasie w kraju wzrost zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw wyniósł 4,8%). Zdecydowana większość zatrudniona była w sektorze prywatnym (210,3 tys. osób), którego udział w ogólnej liczbie zatrudnionych zwiększył się w ciągu roku o 2,3 pkt. proc. i osiągnął poziom 89,8%.

Spośród sekcji sektora przedsiębiorstw w 2008 r., największy roczny wzrost zatrudnienia odnotowano w sekcjach: *handel i naprawy* (o 10,9%), w *budownictwo* (o 9,9%), *obsłudze nieruchomości i firm* (8,8%) oraz w *transporcie, gospodarce magazynowej i łączności* (8,2%). Przeciętny poziom zatrudnienia zwiększył się również w *hotelach i restauracjach* – o 7,8%, w *przetwórstwie przemysłowym* – o 2,3 %. W analizowanym okresie redukcja zatrudnienia nastąpiła jedynie w sekcji *wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę* – spadek o 4,5%⁴.

W dniu 31 grudnia 2008 r. w powiatowych urzędach pracy województwa kujawsko – pomorskiego zarejestrowanych pozostawało 110.256 bezrobotnych. Pod względem

³ Podmioty Gospodarki Narodowej zarejestrowane w rejestrze regon w województwie kujawsko – pomorskim w 2008 r., Urząd Statystyczny w Bydgoszczy.

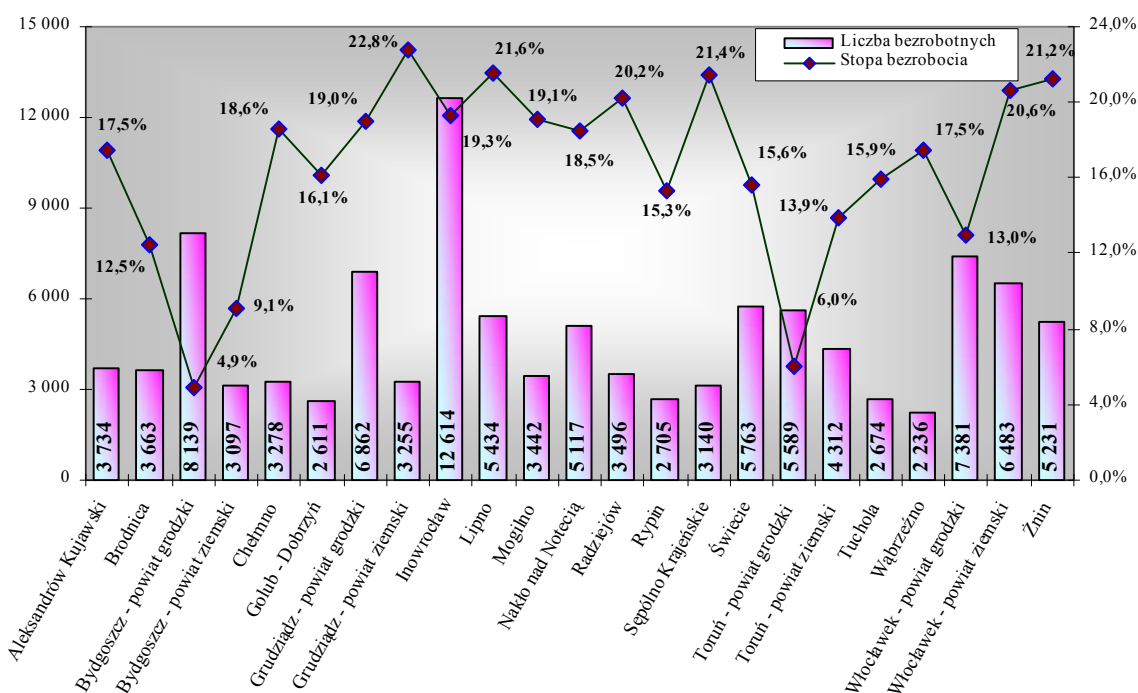
⁴ Komunikat o sytuacji społeczno – gospodarczej województwa kujawsko – pomorskiego za grudzień 2008 r., Urząd Statystyczny w Bydgoszczy.

największej liczby bezrobotnych lokuje to nasz region, podobnie jak przed rokiem, na piątym miejscu w kraju. W porównaniu z końcem grudnia 2007 r. liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 12.987 osób, to jest o 10,5% (w 2007 r. liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 23,0%). W skali całego kraju, w 2008 r. liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 15,6% (rok wcześniej 24,4%). Spadek liczby bezrobotnych dotyczył większości powiatów (21 z 23). Największy procentowy spadek liczby bezrobotnych zaobserwowano w powiatach: *rypińskim* (23,4%) oraz *Bydgoszczy* (21,1%). Natomiast wzrost liczby zarejestrowanych nastąpił w powiatach: *chełmińskim* (9,1%) i *radziejowskim* (2,4%).

W grudniu 2008 r. wojewódzka **stopa bezrobocia** (charakteryzująca udział bezrobotnych w liczbie osób aktywnych zawodowo) dla województwa wynosiła **13,4%**, co pod względem najwyższej stopy bezrobocia lokowało nasz region na trzecim miejscu w kraju (ex aequo z województwem zachodniopomorskim). W ciągu roku wojewódzka stopa bezrobocia spadła o 1,5 pkt. proc (w kraju spadek ten wyniósł 1,7 pkt. proc i w końcu 2008 r. krajowa stopa bezrobocia wynosiła 9,5%).

Liczbę bezrobotnych w poszczególnych powiatach województwa kujawsko – pomorskiego w zestawieniu z powiatową stopą bezrobocia w końcu grudnia 2008 r. prezentuje poniższy wykres.

Wykres 1. Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia w powiatach województwa kujawsko – pomorskiego w grudniu 2008 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania MPiPS – 01 o rynku pracy oraz danych GUS odnośnie stopy bezrobocia.

W województwie najwyższą stopę bezrobocia odnotowano dla powiatu *grudziądzkiego*, gdzie wskaźnik ten osiągnął wartość 22,8%. Porównywalny poziom bezrobocia utrzymuje się również w powiatach: *lipnowskim* – 21,6%, *sępoleńskim* – 21,4% i *znińskim* – 21,2%. W naszym regionie stopa bezrobocia niższa od średniej krajowej utrzymuje się w dwóch powiatach grodzkich: *Bydgoszczy* (4,9%) i *Toruniu* (6,0%) oraz powiecie *bydgoskim* (9,1%).

2.2. BEZROBOTNI WEDŁUG PRZYNALEŻNOŚCI OSTATNIEGO MIEJSCA PRACY DO SEKCJI PKD

Zgodnie ze stanem w dniu 31 grudnia 2008 r. w ewidencji powiatowych urzędów pracy pozostawało **88.959 bezrobotnych poprzednio pracujących i 21.297 osób dotychczas niepracujących**, co stanowiło odpowiednio 80,7% i 19,3% ogółu bezrobotnych (rok wcześniej udziały te wynosiły odpowiednio 79,9% i 20,1%). Pomimo wzrostu udziału osób poprzednio pracujących w województwie nadal co piąty bezrobotny nigdy nie pracował. W poszczególnych powiatach województwa udział osób dotychczas niepracujących wahał się od 11,7% w *Bydgoszczy* i 12,3% w *Toruniu* do 34,9% w powiecie *radziejowskim* i 31,1% w powiecie *lipnowskim*.

Bezrobotni, według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy najczęściej pochodzili z sekcji **przetwórstwo przemysłowe – 23.110 bezrobotnych, co stanowiło 21,0% ogółu bezrobotnych** (w porównaniu z końcem grudnia '07 liczba bezrobotnych z tej sekcji zmniejszyła się o 1.804 osoby, pomimo to ich udział w ogóle bezrobotnych wzrósł o 0,8 pkt. proc.). Najwyższy udział bezrobotnych z sekcji przetwórstwo przemysłowe, zaobserwowano w powiecie *toruńskim* – 28,7%. Najniższy udział bezrobotnych z tej sekcji wystąpił w powiecie *radziejowskim* – 9,7%.

Duża liczba bezrobotnych występuje również w sekcji **handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego – 16.253 osoby, co stanowiło 14,7% bezrobotnych** (w porównaniu z końcem 2007 r. liczba tych bezrobotnych zmniejszyła się o 2.762 osoby, a ich udział o 0,7 pkt. proc.). Najwyższy udział bezrobotnych z tej sekcji odnotowano w powiecie *brodnickim* – 30,8%. Wśród bezrobotnych przedstawiciele omawianej sekcji najmniejszy udział stanowili w powiatach: *chełmińskim* – 5,8%, *radziejowskim* – 8,8% i *golubsko – dobrzyńskim* – 9,8%.

Analizując sytuację bezrobotnych według przynależności ostatniego miejsca pracy do sekcji PKD należy pamiętać, iż najczęściej reprezentowane przez bezrobotnych sekcje (*przetwórstwo przemysłowe i handel hurtowy i detaliczny naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego*) to jednocześnie gałęzie gospodarcze, w których w końcu grudnia 2008 r. pracowało najwięcej osób w województwie. W badanym okresie w przetwórstwie przemysłowym pracowało 128.213 osób (54,4% ogółu pracujących) a w handlu hurtowym i detalicznym... – 44.243 osoby (18,8% ogółu pracujących)⁵.

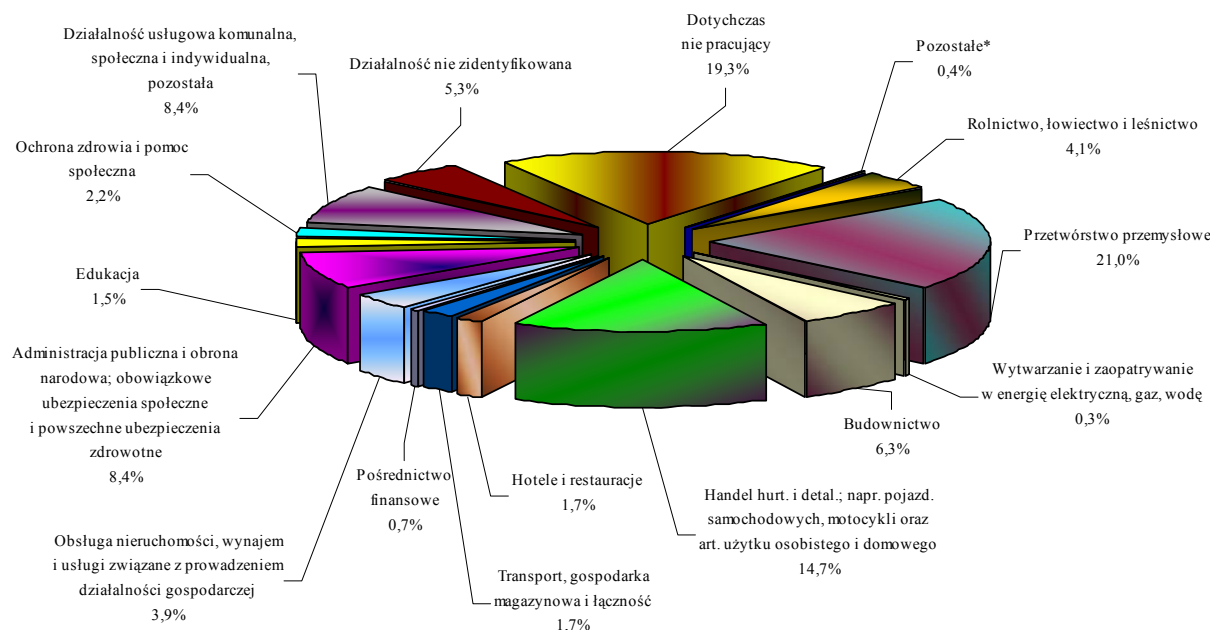
Pod względem znacznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych wyróżniają się także następujące sekcje PKD:

- działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała – 9.262 osoby (8,4% bezrobotnych), największy udział wystąpił w powiecie *chełmińskim* – 33,8% (1.108 osób) a najniższy w powiatach: *lipnowskim i sępoleńskim* odpowiednio 1,1% (59 osób) i 1,5% (48 osób);
- administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne – 9.231 osób (8,4% bezrobotnych), przy czym największy udział tej grupy wystąpił w powiecie *grudziądzkim* – 19,3% (627 osób), najniższy udział tych bezrobotnych zaobserwowano w *Grudziądzu* – 3,8% (261 osób) i *Toruniu* – 3,8% (213 osób).

⁵ Biuletyn statystyczny województwa kujawsko – pomorskiego za IV kwartał 2008 r., tabela 4 – Pracujący w sektorze przedsiębiorstw według stanu w dniu 31.12.2008 r., Urząd Statystyczny w Bydgoszczy.

Bezrobotni zarejestrowani w wyszczególnionych powyżej sekcjach, w końcu grudnia 2008 r. stanowili 52,5% ogółu bezrobotnych oraz 65,0% bezrobotnych poprzednio pracujących. W tym samym okresie roku wcześniejszego udziały te wynosiły odpowiednio 51,9% i 65,0%.

Wykres 2. Bezrobotni według przynależności ostatniego miejsca pracy do sekcji PKD w województwie kujawsko – pomorskim w końcu 2008 r.

*Do pozostałych sekcji PKD należą: górnictwo, rybactwo, gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników oraz organizacje i zespoły eksterytorialne.

Źródło: opracowanie własne na podstawie załącznika 2 „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca a pracy i oferty pracy”, załącznik do sprawozdania MPiPS – 01 o rynku pracy.

W większości powiatów wyszczególnione powyżej, najliczniej reprezentowane przez bezrobotnych sekcje, znajdują się na czołowych miejscach (pod względem największej liczby bezrobotnych poprzednio pracujących), jednakże w niektórych powiatach na najwyższych miejscach można odnaleźć sekcje:

- budownictwo (5 miejsce w rankingu wojewódzkim) – *Toruń, Włocławek* oraz powiaty *aleksandrowski, bydgoski, lipnowski, mogileński, rypiński i włocławski*;
- działalność niezidentyfikowana (6 miejsce w rankingu wojewódzkim) – *nakielski, radziejowski, tucholski, wąbrzeski i żniński*;
- rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo (7 miejsce w rankingu wojewódzkim) – powiaty *brodnicki i sępoleński*;
- obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej (8 miejsce w rankingu wojewódzkim) – *Bydgoszcz, Grudziądz, Toruń*.

W 2008 r. do powiatowych urzędów pracy zgłosiły się 133.144 osoby poprzednio pracujące oraz 38.524 osoby dotychczas niepracujące, co stanowiło odpowiednio 77,6% i 22,4% ogółu nowozarejestrowanych bezrobotnych. Największy napływ bezrobotnych nastąpił w tych samych sekcjach, w których na koniec badanego okresu liczba zarejestrowanych bezrobotnych była największa. W wymienionych wcześniej czterech sekcjach PKD (*przetwórstwo przemysłowe; handel hurtowy i detaliczny naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego; administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne; działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała*), odnotowano 86.110 rejestracji bezrobotnych, co stanowiło 64,7% napływu bezrobotnych uprzednio pracujących.

W porównaniu z rokiem wcześniejszym udział tych sekcji w łącznym napływie bezrobotnych poprzednio pracujących wzrósł o 0,4 pkt. proc.

2.3. NAPŁYW I STRUKTURA BEZROBOTNYCH WEDŁUG ZAWODÓW

Dane o bezrobotnych według zawodów opracowane zostały na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS – 01 o rynku pracy „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności”.

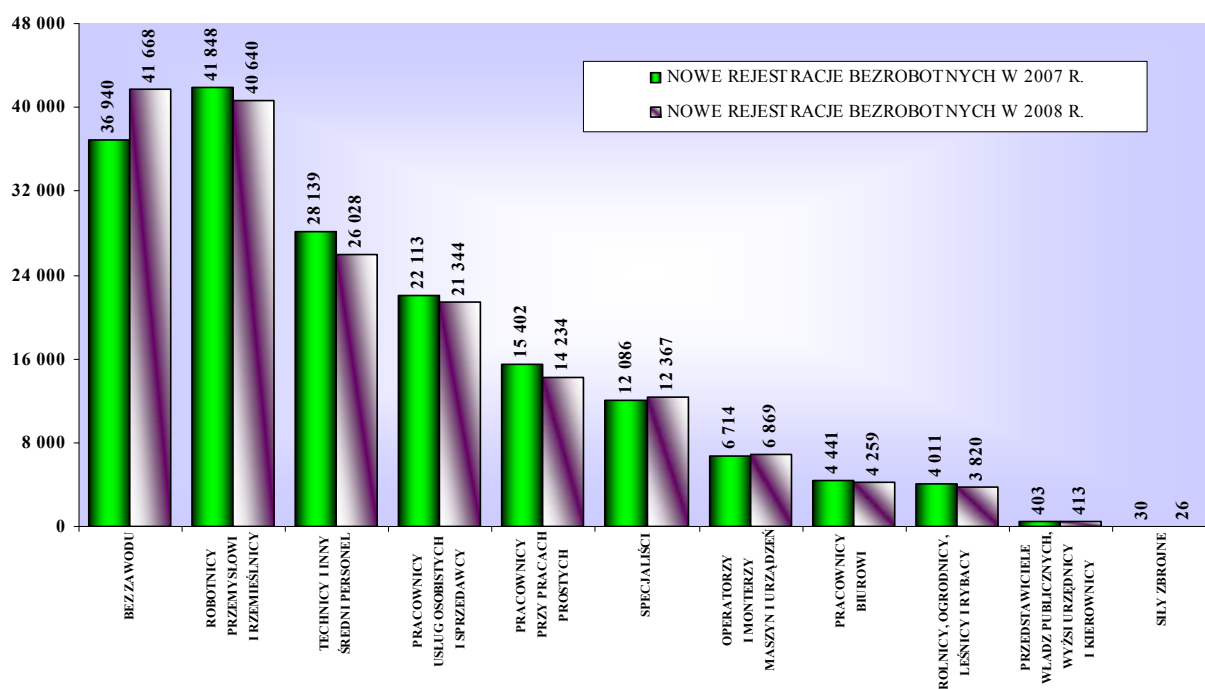
W statystyce rynku pracy bezrobotni poprzednio pracujący klasyfikowani są według zawodu wykonywanego w ostatnim miejscu pracy a osoby dotychczas niepracujące zgodnie z zawodem wyuczonym (potwierdzonym świadectwem lub dyplomem kształcenia szkolnego bądź kursowego).

Oddzielną grupę stanowią osoby **bez zawodu**. Grupa ta obejmuje osoby spełniające jednocześnie dwa warunki: nie posiadają świadectwa (dyplomu) ukończenia kształcenia szkolnego lub kursowego i nie dysponują udokumentowaną ciągłością pracy (w okresie minimum 1 roku) w jednym zawodzie.

2.3.1. NOWE REJESTRACJE BEZROBOTNYCH W 2008 ROKU

W 2008 r. do powiatowych urzędów pracy w województwie kujawsko – pomorskim zgłosiło się 171.668 bezrobotnych. W porównaniu z rokiem wcześniejszym było to o 459 osób mniej (0,3%). Strukturę napływu bezrobotnych według zawodów prezentuje poniższy wykres.

Wykres 3. Nowe rejestracje bezrobotnych w 2007 i 2008 r. według wielkich grup zawodowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie załącznika 3 – „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności”, załącznik do sprawozdania MPiPS – 01 o rynku pracy.

W porównaniu z rokiem wcześniejszym w 2008 r. spadek liczby nowych rejestracji nastąpił w 7 z 10 wielkich grup zawodowych. Najwidoczniejszy spadek nowych rejestracji nastąpił wśród techników i innego średniego personelu (o 2.111 osób – 7,5%). Znaczny spadek nowych rejestracji zaobserwowano także w grupach: robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (o 1.208 osób – 2,9%) oraz pracownicy przy pracach prostych (o 1.168 osób – 7,6%).

W ciągu roku duży wzrost nowych rejestracji zaobserwowano natomiast w kategorii osób bez zawodu (o 4.728 osób – 12,8%). W 2008 r. do rejestrów bezrobotnych napłynęło 41.668 osób bez zawodu, co stanowiło 24,3% nowych rejestracji (W ciągu roku udział ten wzrósł o 2,8 pkt. proc.).

Pomimo wzrostu liczby bezrobotnych bez zawodu nadal zdecydowana większość osób rejestrujących się posiadała zawód. W analizowanym okresie do powiatowych urzędów pracy województwa kujawsko – pomorskiego zgłosiło się 130.000 osób posiadających zawód, stanowiło to 75,7% ogółu noworejestrujących się (rok wcześniej 78,5%). Głównie byli to przedstawiciele następujących wielkich grup zawodowych: robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, technicy i inny średni personel oraz pracownicy usług osobistych i sprzedawcy.

Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy to grupa obejmująca zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnego przy uzyskiwaniu i obróbce surowców, wytwarzaniu i naprawie towarów oraz budowy, konserwacji i naprawy dróg, konstrukcji i maszyn. Przedstawiciele tej grupy w liczbie **40.640 osób stanowili 23,7% ogólnego napływu do bezrobocia** i 31,3% noworejestrujących się posiadających zawód (w 2007 r. było to odpowiednio: 24,3% i 31,0%).

Duży napływ do bezrobocia odnotowano również w grupie wielkiej – **technicy i inny średni personel**. Jest to grupa obejmująca zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnego do wykonywania głównie prac technicznych i podobnych, związanych z badaniem i stosowaniem naukowych oraz artystycznych metod działania. Technicy i inny średni personel w liczbie **26.028 bezrobotnych, stanowili 15,2% ogółu nowozarejestrowanych** i 20,0% osób bezrobotnych posiadających zawód (przed rokiem było to: 16,3% i 20,8%).

Wysoką liczbę nowych rejestracji zaobserwowano również w grupie wielkiej – **pracownicy usług osobistych i sprzedawcy**. Zgodnie z rozporządzeniem grupa ta obejmuje zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnego do świadczenia usług ochrony, usług osobistych związanych m.in. z podróżowaniem, prowadzeniem gospodarstwa, dostarczaniem żywności, opieką osobistą oraz do sprzedawania i demonstrowania towarów w sklepach hurtowych czy detalicznych. Przedstawiciele tej grupy w liczbie **21.344 bezrobotnych, stanowili 12,4% ogółu napływu do rejestrów** i 16,4% osób bezrobotnych posiadających zawód (rok wcześniej udziały te wynosiły: 12,8% i 16,4%).

Badając strukturę zawodową nowozarejestrowanych bezrobotnych na niższym poziomie agregacji, można zauważyć, iż do urzędów pracy najczęściej zgłaszali się przedstawiciele zawodów przedstawionych w tabeli 1.

Tabela 1. Nowe rejestracje bezrobotnych w województwie kujawsko – pomorskim w 2007 i 2008 r. według zawodów (powyżej 1.000 zarejestrowanych)

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Nowe rejestracje bezrobotnych			
		2008 r.	2007 r.	zmiana	
				w liczbach	w %
999999	Razem	171 668	172 127	-459	-0,3
000000	Bez zawodu	41 668	36 940	4 728	12,8
522107	Sprzedawca*	12 502	13 125	-623	-4,7
341902	Asystent ekonomiczny* (zawód szkolny: Technik ekonomista)	5 510	6 378	-868	-13,6
722204	Ślusarz*	4 807	5 044	-237	-4,7
512201	Kucharz*	2 986	3 028	-42	-1,4
743304	Krawiec*	2 952	2 728	224	8,2
311502	Technik mechanik*	2 849	3 093	-244	-7,9
914103	Robotnik gospodarczy	2 808	3 298	-490	-14,9
712102	Murarz*	2 717	2 860	-143	-5,0
931301	Robotnik budowlany	2 048	2 196	-148	-6,7
932104	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	1 948	2 095	-147	-7,0
723105	Mechanik samochodów osobowych	1 828	2 411	-583	-24,2
743604	Szwaczka	1 814	1 845	-31	-1,7
742204	Stolarz*	1 767	1 576	191	12,1
741203	Piekarz*	1 742	1 955	-213	-10,9
913207	Sprzątaczką	1 630	1 685	-55	-3,3
321208	Technik rolnik*	1 542	1 610	-68	-4,2
341501	Handlowiec* (zawód szkolny: Technik handlowiec)	1 516	1 846	-330	-17,9
419101	Pracownik biurowy* (zawód szkolny: Technik prac biurowych)	1 483	1 611	-128	-7,9
321402	Technik żywienia i gospodarstwa domowego*	1 302	1 417	-115	-8,1
722304	Tokarz	1 289	1 275	14	1,1
514102	Fryzjer* (zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich)	1 282	1 355	-73	-5,4
741201	Cukiernik*	1 272	1 242	30	2,4
512202	Kucharz małej gastronomii*	1 261	1 099	162	14,7
714101	Malarz budowlany	1 170	1 256	-86	-6,8
742207	Stolarz meblowy	1 154	1 337	-183	-13,7
723106	Mechanik pojazdów samochodowych	1 129	412	717	174,0
244104	Pedagog	1 082	1 029	53	5,2
613101	Rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej* (zawód szkolny: Rolnik)	1 071	1 106	-35	-3,2
413103	Magazynier	1 020	965	55	5,7

* gwiazdka oznacza, że dany zawód objęty jest kształceniem w systemie szkolnym

Źródło: opracowanie własne na podstawie załącznika 3 – „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności”, załącznik do sprawozdania MPiPS – 01 o rynku pracy.

Nowe rejestracje bezrobotnych reprezentujących powyższe profesje w analizowanym okresie stanowiły 51,9% łącznego napływu bezrobotnych posiadających zawód. W roku wcześniejszym udział ten był wyższy o 0,5 pkt. proc. Wskazuje to na względnie stałą strukturę zawodową osób rejestrujących. Jest to zrozumiałe, biorąc pod uwagę, iż wśród osób noworejestrujących się zdecydowaną większość stanowią osoby rejestrujące się po raz kolejny (od 1990 r.). W badanym okresie osoby takie stanowiły 83,4% napływu bezrobotnych (rok wcześniej 84,0%).

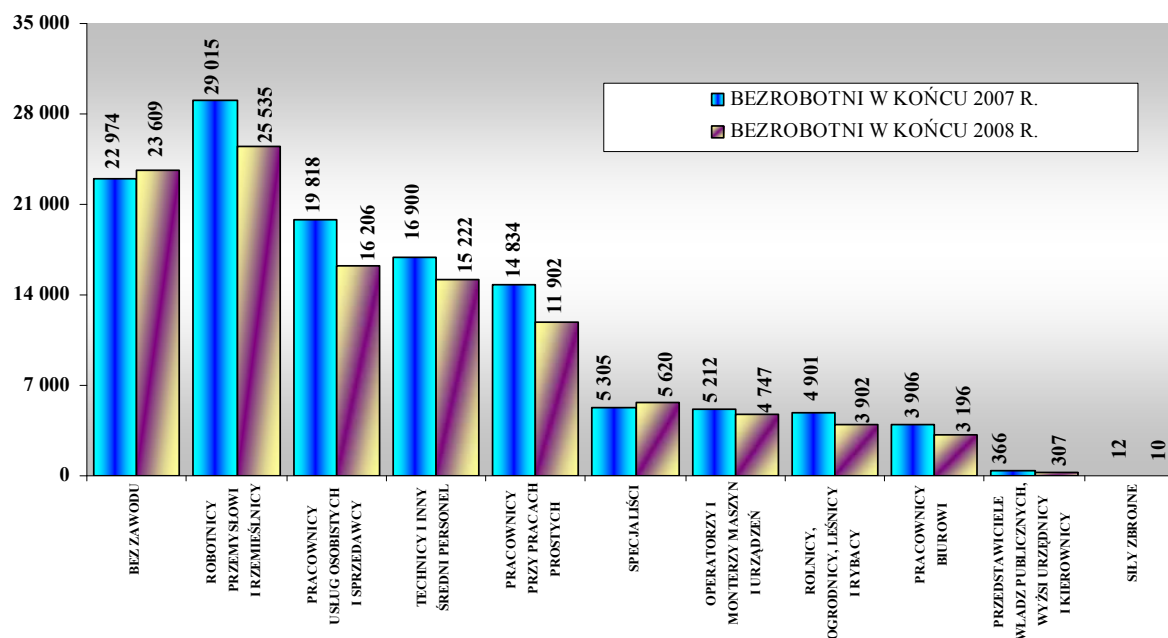
Generalnie można zauważyć, iż do rejestrów bezrobotnych najczęściej trafiają osoby o stosunkowo niskich kwalifikacjach zawodowych (z wykształceniem zasadniczym zawodowym lub niższym) oraz osoby nie posiadające zawodu. W analizowanym okresie osoby posiadające zawód do wykonywania, których niezbędne jest wykształcenie wyższe stanowiły 7,2% łącznego napływu do bezrobocia (rok wcześniej 7,0).

2.3.2. STRUKTURA BEZROBOTNYCH WEDŁUG ZAWODÓW - STAN W KOŃCU GRUDNIA 2008 ROKU

W dniu 31 grudnia 2008 r. w rejestrach powiatowych urzędów pracy województwa kujawsko – pomorskiego pozostawało 110.256 osób bezrobotnych. W porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 10,5%. Na zmniejszenie liczby bezrobotnych wpłynął większy odpływ z bezrobocia niż napływ do bezrobocia. W 2008 r. w powiatowych urzędach pracy województwa kujawsko – pomorskiego zarejestrowało się 171.668 bezrobotnych, natomiast z ewidencji wyłączono 184.655 osób (z czego podjęcia pracy stanowiły 41,8% ogółu wyłączeń).

Strukturę bezrobotnych według wielkich grup zawodowych na koniec grudnia'08 prezentuje poniższy wykres.

Wykres 4. Bezrobotni w wielkich grupach zawodowych w województwie kujawsko – pomorskim w końcu 2007 i 2008 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie załącznika 3 – „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności”, załącznik do sprawozdania MPiPS – 01 o rynku pracy.

W końcu 2008 r., w porównaniu do tego samego okresu roku wcześniejszego, w większości wielkich grup zawodowych można zaobserwować spadek liczby bezrobotnych. Wzrost liczby zarejestrowanych nastąpił jedynie w grupie **specjalistów** (o 315 osób tj. 5,9%). Spowodowało to wzrost udziału tej grupy w ogóle bezrobotnych – o 0,8 pkt. proc. (z 4,3% do 5,1%). W ciągu roku zwiększyła się także liczba bezrobotnych **bez zawodu** (o 635 osób tj. 2,8%). Wynikiem tego był wzrost udziału bezrobotnych bez zawodu w ogóle bezrobotnych o 2,8 pkt. proc. (z 18,6% do 21,4%).

W końcu analizowanego okresu w rejestrach bezrobotnych pozostawało **86.647 bezrobotnych posiadających zawód (78,6% ogółu bezrobotnych)**. Najczęściej były to osoby legitymujące się zawodami należącymi do następujących grup wielkich: robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, pracownicy usług osobistych i sprzedawcy, technicy i inny średni personel oraz pracownicy przy pracach prostych.

Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy to grupa najliczniej reprezentowana przez bezrobotnych. Przedstawiciele tej grupy w liczbie **25.535 osób w końcu grudnia'08 stanowili 23,2% ogółu zarejestrowanych** i 29,5% bezrobotnych posiadających zawód (w końcu 2007 r. było to odpowiednio 23,5% i 28,9%). W ciągu roku liczba bezrobotnych w tej grupie zmniejszyła się o 3.480 osób, czyli 12,0%.

Wysoką liczbą bezrobotnych charakteryzuje się również grupa wielka – **pracownicy usług osobistych i sprzedawcy**. Bezrobotni z zawodami należącymi do tej grupy w liczbie **16.206 bezrobotnych, stanowili 14,7% ogółu zarejestrowanych** i 18,7% bezrobotnych posiadających zawód (w analogicznym okresie roku ubiegłego udziały te wynosiły: 16,1% i 19,8%). W grupie tej nastąpił największy bezwzględny spadek bezrobocia. W ciągu roku liczba bezrobotnych w tej grupie zmniejszyła się o 3.612 osób tj. 18,2%.

Znacząca liczba bezrobotnych została odnotowana także w grupie wielkiej **technicy i inny średni personel – 15.222 bezrobotnych tj. 13,8% ogółu zarejestrowanych** i 17,6% bezrobotnych posiadających zawód (w końcu roku 2007 było to odpowiednio 13,7% i 16,9%). W ciągu roku liczebność tej grupy zmniejszyła się o 1.678 osób (9,9%).

Podobny poziom bezrobocia można zaobserwować również w grupie wielkiej – **pracownicy przy pracach prostych**. Jest to grupa skupiająca zawody wymagające niskich lub podstawowych umiejętności i niewielkiej wiedzy teoretycznej niezbędnej do wykonywania prostych i rutynowych prac. W końcu 2008 r. bezrobotni z tej grupy – **11.902 osoby, stanowili 10,8% ogółu zarejestrowanych** i 13,7% bezrobotnych posiadających zawód (w tym samym okresie 2007 r. udziały te były wyższe odpowiednio o 1,2 i 1,1 pkt. proc.). W ciągu roku w grupie tej nastąpił największy względny spadek liczby zarejestrowanych – 19,8%.

W końcu 2008 r. największa liczba bezrobotnych występowała w zawodach zawartych w tabeli nr 2.

Tabela 2. Bezrobotni w województwie kujawsko – pomorskim według zawodów – stan w dniu 31.12.2008 r. (powyżej 500 zarejestrowanych)

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Zarejestrowani bezrobotni			
		2008 r.	2007 r.	zmiana	
				w liczbach	w %
999999	Razem	110 256	123 243	-12 987	-10,5
000000	Bez zawodu	23 609	22 974	635	2,8
522107	Sprzedawca*	9 897	12 193	-2 296	-18,8
341902	Asystent ekonomiczny* (zawód szkolny: Technik ekonomista)	3 522	4 163	-641	-15,4
722204	Ślusarz*	2 868	3 023	-155	-5,1
743304	Krawiec*	2 603	2 985	-382	-12,8
512201	Kucharz*	2 370	2 890	-520	-18,0
914103	Robotnik gospodarczy	2 332	2 877	-545	-18,9
932104	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	1 746	2 139	-393	-18,4
712102	Murarz*	1 606	1 934	-328	-17,0
913207	Sprzątaczką	1 600	2 208	-608	-27,5
743604	Szwaczka	1 567	1 923	-356	-18,5
931301	Robotnik budowlany	1 388	1 670	-282	-16,9
311502	Technik mechanik*	1 304	1 390	-86	-6,2
321208	Technik rolnik*	1 215	1 398	-183	-13,1
419101	Pracownik biurowy* (zawód szkolny: Technik prac biurowych)	1 199	1 535	-336	-21,9
613101	Rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej* (zawód szkolny: Rolnik)	1 059	1 179	-120	-10,2
723105	Mechanik samochodów osobowych	891	1 192	-301	-25,3
611190	Pozostali rolnicy produkcji roślinnej	840	1 119	-279	-24,9
741203	Piekarz*	840	1 008	-168	-16,7
341501	Handlowiec* (zawód szkolny: Technik handlowiec)	830	914	-84	-9,2
741201	Cukiernik*	825	945	-120	-12,7
514102	Fryzjer* (zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich)	823	1 093	-270	-24,7
722304	Tokarz	820	890	-70	-7,9
742204	Stolarz*	775	684	91	13,3
714101	Malarz budowlany	766	923	-157	-17,0
512302	Kelner*	720	890	-170	-19,1
321402	Technik żywienia i gospodarstwa domowego*	719	770	-51	-6,6
512202	Kucharz małej gastronomii*	680	551	129	23,4
742207	Stolarz meblowy	611	724	-113	-15,6
932103	Pakowacz	593	640	-47	-7,3
413103	Magazynier	579	665	-86	-12,9
343101	Pracownik administracyjny* (zawód szkolny: Technik administracji)	514	484	30	6,2
311204	Technik budownictwa*	507	612	-105	-17,2
723306	Mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych*	505	496	9	1,8
931203	Robotnik drogowy	504	609	-105	-17,2

* gwiazdka oznacza, że dany zawód objęty jest kształceniem w systemie szkolnym

Źródło: opracowanie własne na podstawie załącznika 3 – „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności”, załącznik do sprawozdania MPiPS – 01 o rynku pracy.

Ze struktury zawodowej bezrobotnych wynika, iż największa liczba zarejestrowanych w końcu grudnia 2008 r. występowała w dużej mierze w tych samych zawodach, w których odnotowano największy napływ bezrobotnych. Tyko 2 zawody wymienione jako, te w których w 2008 r. zarejestrowało się najwięcej bezrobotnych nie zostały zawarte w tabeli 2. sytuacja ta dotyczyła: mechaników pojazdów samochodowych (1.129 nowych rejestracji i 474 zarejestrowanych w końcu okresu) i pedagogów (1.082 nowych rejestracji i 430 zarejestrowanych w końcu okresu). W porównaniu z końcem grudnia'07 można zaobserwować spadek liczby bezrobotnych w większości zawodów zawartych w tabeli 2, niemniej jednak są to nadal profesje skupiające największą liczbę bezrobotnych (34 zawody przedstawionych w powyższej tabeli generuje aż 45,0% bezrobocia a kolejne 21,4% bezrobotnych to osoby bez zawodu).

Należy zauważyć, iż posiadanie przez bezrobotnego danego zawodu, nie zawsze jest równoznaczne z umiejętnościami i możliwością jego wykonywania. Związane jest to najczęściej z dużą przerwą w wykonywaniu zawodu, brakiem odpowiednich uprawnień i świadectw kwalifikacyjnych oraz, coraz częściej, z brakiem doświadczenia w wykonywaniu danego zawodu.

W końcu 2008 r. na terenie województwa kujawsko – pomorskiego zarejestrowanych pozostawało 27.733 bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego⁶. Stanowili oni 25,2% ogółu bezrobotnych (w kraju 28,1%). Osoby bez doświadczenia zawodowego to przeważnie osoby młode do 25 roku życia (49,9%) oraz osoby pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy (36,8%). Bezrobotni w tej kategorii legitymują się bardzo niskim poziomem wykształcenia (38,2% tych bezrobotnych to osoby z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym).

2.4. BEZROBOTNI WEDŁUG PŁCI I ZAWODÓW

W końcu 2008 r. w powiatowych urzędach pracy województwa kujawsko – pomorskiego pozostawało **65.964 bezrobotne kobiety** i **44.292 bezrobotnych mężczyzn**, co stanowiło odpowiednio 59,8% i 40,2% ogółu zarejestrowanych. W porównaniu z końcem roku wcześniejszego populacja kobiet pozostających bez pracy zmniejszyła się o – 10.103 osoby (13,3%). Spowodowało to spadek udziału kobiet w ogóle bezrobotnych o 1,9 pkt. proc. W tym samym czasie liczba bezrobotnych mężczyzn zmniejszyła się o 2.884 osoby tj. 6,1%.

Tabela 3. Bezrobotne kobiety w województwie kujawsko – pomorskim w 2008 r.

Wyszczególnienie	Nowe rejestracje w 2008 r.			Zarejestrowani w końcu 2008 r.		
	ogółem	kobiety		ogółem	kobiety	
		liczba	%		liczba	%
Województwo	171 668	86 661	50,5	110 256	65 964	59,8
Aleksandrów Kujawski	5 488	2 583	47,1	3 734	2 010	53,8
Brodnica	6 819	3 347	49,1	3 663	2 335	63,7
Bydgoszcz - powiat grodzki	15 849	8 439	53,2	8 139	4 777	58,7
Bydgoszcz - powiat ziemski	5 897	3 184	54,0	3 097	1 823	58,9
Chełmno	5 080	2 505	49,3	3 278	1 827	55,7
Golub - Dobrzyń	3 962	1 943	49,0	2 611	1 570	60,1
Grudziądz - powiat grodzki	11 713	5 888	50,3	6 862	4 097	59,7
Grudziądz - powiat ziemski	4 916	2 608	53,1	3 255	2 021	62,1
Inowrocław	13 353	7 335	54,9	12 614	7 734	61,3
Lipno	7 615	3 910	51,3	5 434	3 127	57,5
Mogilno	4 115	2 211	53,7	3 442	2 360	68,6
Nakło nad Notecią	8 457	4 323	51,1	5 117	3 134	61,2
Radziejów	4 178	1 940	46,4	3 496	1 858	53,1
Rypin	4 734	2 329	49,2	2 705	1 765	65,2
Sępólno Krajeńskie	4 784	2 258	47,2	3 140	1 922	61,2
Świecie	7 469	3 929	52,6	5 763	3 738	64,9
Toruń - powiat grodzki	12 587	6 152	48,9	5 589	3 171	56,7
Toruń - powiat ziemski	9 191	4 806	52,3	4 312	2 489	57,7
Tuchola	4 771	2 376	49,8	2 674	1 614	60,4
Wąbrzeźno	3 625	1 762	48,6	2 236	1 264	56,5
Włocławek - powiat grodzki	10 613	5 013	47,2	7 381	4 194	56,8
Włocławek - powiat ziemski	8 753	3 940	45,0	6 483	3 597	55,5
Żnin	7 699	3 880	50,4	5 231	3 537	67,6

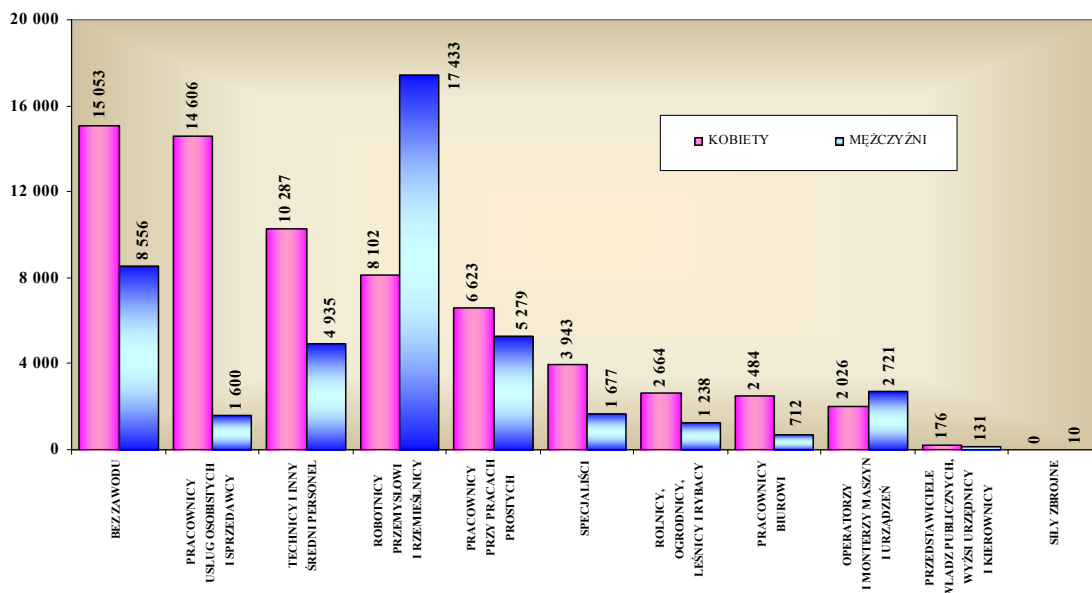
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS -01 o rynku pracy.

Na poziomie powiatów udział kobiet w ogóle bezrobotnych wahał się od 53,1% w powiecie *radziejowskim* (przed rokiem także 53,1%) do 68,6% w powiecie *mogileńskim* (rok wcześniej 69,2%) i 67,6% w powiecie *żnińskim* (przed rokiem 67,3%).

⁶ Zgodnie z ustawą są to bezrobotni, którzy wykonywali zatrudnienie oraz inną pracę zarobkową przez łączny okres poniżej 6 miesięcy.

Niezależnie od płci większość bezrobotnych posiadała zawód (78,6%). Zawód wyuczony lub wykonywany miało 77,2% bezrobotnych kobiet i 80,7% bezrobotnych mężczyzn. Strukturę zawodową bezrobotnych, według płci, na poziomie wielkich grup zawodowych prezentuje poniższy wykres.

Wykres 5. Bezrobotni w województwie kujawsko – pomorskim w wielkich grupach zawodowych według płci. Stan w końcu grudnia 2008 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie załącznika 3 – „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności”, załącznik do sprawozdania MPiPS – 01 o rynku pracy.

Z zaprezentowanego wykresu wynika, iż kobiety to przede wszystkim osoby *bez zawodu* (22,8%) oraz pracownicy usług osobistych i sprzedawcy (22,1%). Na niższym poziomie agregacji, konkretnych zawodów, kobiety posiadające zawód to najczęściej osoby z profesjami:

- *sprzedawca* – 11.235 nowych rejestracji i 9.302 bezrobotne kobiety w końcu grudnia’08;
- *asystent ekonomiczny* – 4.383 nowe rejestracje i 3.050 bezrobotnych kobiet w końcu grudnia’08;
- *krawiec* – 2.874 nowe rejestracje i 2.567 bezrobotnych kobiet w końcu grudnia’08;
- *kucharz* – 2.192 nowe rejestracje i 2.060 bezrobotnych kobiet w końcu grudnia’08;
- *sprzątaczką* – 1.590 nowych rejestracji i 1.574 bezrobotne kobiety w końcu grudnia’08;
- *szwaczka* – 1.789 nowych rejestracji i 1.549 bezrobotnych kobiet w końcu grudnia’08;
- *robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym* – 1.193 nowe rejestracje i 1.260 bezrobotnych kobiet w końcu grudnia’08;
- *pracownik biurowy* – 1.232 nowe rejestracje i 1.069 bezrobotnych kobiet w końcu grudnia’08;
- *robotnik gospodarczy* – 934 nowe rejestracje i 1.039 bezrobotnych kobiet w końcu grudnia’08;
- *technik rolnik* – 855 nowych rejestracji i 829 bezrobotnych kobiet w końcu grudnia’08.

Wymienionych powyżej 10 zawodów skupia, aż 47,7% bezrobotnych kobiet posiadających zawód.

Mężczyźni przeważają natomiast w grupach wielkich: robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy oraz operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń. Podobnie jak w przypadku kobiet wśród mężczyzn dominują osoby *bez zawodu* (8.556 mężczyzn). W końcu 2008 r. były to również osoby z zawodami:

- *ślusarz* – 4.556 nowozarejestrowanych i 2.603 bezrobotnych mężczyzn w końcu grudnia’08 r.;

- *murarz* – 2.695 nowozarejestrowanych i 1.589 bezrobotnych mężczyzn w końcu grudnia'08 r.;
- *robotnik budowlany* – 2.010 nowozarejestrowanych i 1.353 bezrobotnych mężczyzn w końcu grudnia'08 r.;
- *robotnik gospodarczy* – 1.874 nowozarejestrowanych i 1.293 bezrobotnych mężczyzn w końcu grudnia'08 r.;
- *technik mechanik* – 2.767 nowozarejestrowanych i 1.223 bezrobotnych mężczyzn w końcu grudnia'08r.;
- *mechanik samochodów osobowych* – 1.828 nowozarejestrowanych i 891 bezrobotnych mężczyzn w końcu grudnia'08r.;
- *stolarz* – 1.676 nowozarejestrowanych i 708 bezrobotnych mężczyzn w końcu grudnia'08r.;
- *tokarz* – 1.143 nowych rejestracji i 675 bezrobotnych mężczyzn w końcu grudnia'08;
- *malarz budowlany* – 1.048 nowozarejestrowanych i 658 bezrobotnych mężczyzn w końcu grudnia'08;
- *piekarz* – 1.485 nowozarejestrowanych i 606 bezrobotnych mężczyzn w końcu grudnia'08.

Wymienionych powyżej 10 zawodów skupia 32,5% bezrobotnych mężczyzn posiadających zawód.

Jak można zauważyć struktura zawodowa bezrobotnych zdecydowanie różni się w zależności od płci. Struktura zawodowa mężczyzn jest bardziej zróżnicowana, nie ma tu jednego dominującego zawodu jak w przypadku kobiet (co piąta zarejestrowana posiada zawód sprzedawca). Ponadto mężczyźni to dużo częściej osoby z zawodami związanymi z budownictwem oraz z naprawą i obsługą maszyn.

Przedstawiona powyżej struktura zawodowa kobiet może powodować, iż kobiety znacznie dłużej od mężczyzn pozostają w rejestrach bezrobotnych. Wśród osób pozostających w ewidencji powiatowych urzędów pracy powyżej 12 miesięcy kobiety stanowią, aż 71,2%.

W porównaniu z końcem 2007 r. – zarówno wśród bezrobotnych kobiet jak i mężczyzn – lista najsilniej reprezentowanych zawodów nie uległa zmianie.

W zależności od rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy według PKD bezrobotne kobiety to osoby, które poprzednio pracowały w trzech sekcjach PKD: *przetwórstwo przemysłowe* (13.801 zarejestrowanych kobiet), *handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego* (11.771 kobiet) oraz *działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała* (5.485 kobiet). Łącznie w tych trzech sekcjach w końcu grudnia 2008 r. pozostawało zarejestrowanych 61,2% poprzednio pracujących, bezrobotnych kobiet.

Bezrobotni mężczyźni to, w przeważającej części, osoby poprzednio pracujące w sekcjach PKD: *przetwórstwo przemysłowe* (9.309 bezrobotnych), *budownictwo* (6.043 bezrobotnych), *administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne* (5.017 bezrobotnych) oraz *handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego* (4.482 bezrobotnych). Łącznie w tych czterech sekcjach w końcu 2008 r. pozostawało zarejestrowanych 65,0% poprzednio pracujących, bezrobotnych mężczyzn.

Ponadto w analizowanym okresie w ewidencji bezrobotnych znajdowało się 15.227 dotychczas niepracujących kobiet oraz 6.070 dotychczas niepracujących mężczyzn, co stanowiło odpowiednio 71,5% i 28,5% bezrobotnych bez stażu pracy. Ogólnie stażu pracy nie posiadało 23,1% zarejestrowanych kobiet oraz 13,7% bezrobotnych mężczyzn.

